

Lärarhögskolan i Stockholm KURSPLAN
Institutionen för individ,
omvärld och lärande

I1081B
Fastställd: 2005-02-21
Versionsnr: 1
Kursplanen gäller fr. o m V06

1(4)

ATT MÖTA BARN OCH UNGDOMAR I SVÅRA LIVSSITUATIONER, 10 POÄNG

**Minor in: Children and Young People in Difficult Situations in Life,
10 Credit Points/15 ECTS**

LÄRDOK-kod: I1081B

1 BESLUT OCH RIKTLINJER

Kursen är en breddningsspecialisering på 10 poäng inom 1-40 poängsnivån. Kursen innefattar ämnena specialpedagogik och barn- och ungdomsvetenskap (BUV). Kursen vänder sig till studenter som vill arbeta med barn/elever från 1 år t o m år 3 i gymnasieskolan/vuxenutbildning (förskola/förskoleklass/skola/fritidshem samt elever i gymnasieskolan/vuxenutbildningen). Kursen vänder sig till lärarstudenter inom lärarprogrammet.

Kursansvarig institution är Institutionen för individ, omvärld och lärande. Kursplanen har beslutats av prefekten vid Institutionen för individ, omvärld och lärande 2005-01-26 och fastställts av Nämnden för grundutbildning, forskning och forskarutbildning vid Lärarhögskolan i Stockholm 2005-02-21.

2 FÖRKUNSKAPSKRAV

För tillträde till kursen krävs att studenten är antagen till lärarprogrammet och har erhållit minst 30 poäng inom lärarprogrammet.

3 SYFTE

Kursens syfte är att utifrån forskning och beprövad erfarenhet öka förståelsen för och kunskapen om barn och ungdomar i olika svåra livssituationer.

Studenterna ska utveckla

- kunskap om riskfaktorer och skyddande faktorer hos barnet och i omgivningen
- med utgångspunkt från detta, förståelse för barn och unga som har en förhöjd psykisk och social sårbarhet
- förmåga att pedagogiskt möta barn och ungdomar i svåra livssituationer.

4 INNEHÅLL OCH UPPLÄGGNING

Kursen behandlar teorier, forskning och professionella erfarenheter som berör anknytning, samspel och socialpsykologiska processer. Kursen uppmärksammar pedagogiska möten och pedagogiska förhållningssätt. Barn och unga i olika riskmiljöer, inklusive barn i mobbningsituationer, liksom psykosocialt utsatta barn behandlas. Litteratur och forskning om problematiken kring destruktivt och självdestruktivt beteende hos barn och unga tas också upp, som till exempel utagerande beteende, ätstörningar, depression, missbruk och barns och ungdomars olika reaktioner på traumatiska upplevelser.

Undervisningsformer och arbetssätt omfattar föreläsningar, gruppövningar, fältstudier, egna litteraturstudier och studiebesök. Praktisk erfarenhet som berör barn och unga i olika svåra livssituationer kommer också att uppmärksammas.

Under kursens gång ges studenterna möjlighet att påverka innehåll och arbetssätt. Lärare och studenter ska i samråd konkretisera kursens syften och formulera mål för undervisningen.

Kursen är uppdelad i två moment om vardera 5 poäng.

Moment 1. Obligatorisk litteratur, 5 poäng

Moment 2. Valbar litteratur samt fältarbete kring ett specialintresse, 5 poäng.

Kursen uppmärksammar demokrati och mänskliga rättigheter samt har ett genus-, etnicitets- och miljöperspektiv.

Kursen ska utvärderas. Kursvärderingen är en del av kursutvecklingen. Denna sker elektroniskt via internet.

5 EXAMINATION

Examination sker skriftligt i slutet av varje moment. I examination av moment 1 skrivs en relevant litteraturgenomgång. I examination av moment 2 görs en skriftlig redovisning av det egna fältarbetet kopplat till den valbara litteraturen. Som betyg på momenten och hela kursen används något av uttrycken Väl Godkänd, Godkänd eller Underkänd. För att få Godkänd krävs godkänt på både moment 1 och 2. För att få Väl Godkänd på hela kursen krävs Väl Godkänd på moment 1 och 2.

Studenter som har godkänts på kursen ska på begäran få kursbevis.

6 KURSLITTERATUR OCH ÖVRIGA LÄROMEDEL

Kursens obligatoriska litteratur omfattar ca 1100 sidor. Studenterna ska via valbar litteratur komplettera med ytterligare ca 900 sidor.

Obligatorisk litteratur

Andersson, I. (1996/1999). *Samverkan för barn som behöver*. HLS Förlag (190 s.)

Björk, G. (1999). *Mobbning en fråga om makt*. Lund: Studentlitteratur (176 s.)

Dyregrov, A.(1997). *Barn och trauma*. Lund: Studentlitteratur (174 s.).

Fischbein, S. & Österberg, O. (2003). *Mötet med alla barn: ett specialpedagogiskt perspektiv*. Stockholm: Gothia. (190 s.)

Gyllenswärd, G. (1997). *Stöd för barn i sorg*. Rädda barnen (102 s.).

Killén, K. (2002). *Barndomen varar i generationer*. Om förebyggande arbete med utsatta familjer. Stockholm: Wahlström & Widstrand. (50 s.)

Övreeide, H. (2001). *Samtal med barn: metodiska samtal med barn i svåra livssituationer*. Lund: Studentlitteratur. (220 s.)

Tillägg: artiklar (bland annat om anknytningsteorin och olika kliniska specifika diagnoser).

Valbar litteratur

Aronson, E. (2004). *The Social Animal*. New York: Worth Publishers. Ninth Edition (350 s.)

Dyregrov, A. (1993). *Beredskapsplan förskolan*. En handbok om hur skolan kan upprätta en plan för att på bästa sätt möta barnen när någon nära anhörig avlidit. Rädda barnen (48 s.)

Dyregrov, A. (2002). *Katastrofpsykologi* .Lund: Studentlitteratur. (380 s.)

Forster, M.& Tegenark, T. (1998). *Hur lärare kan hjälpa bråkiga och utstötta barn: en vetenskapligt beprövad metod* Stockholm:Resursförvaltningen skola och socialtjänst, Forsknings- och utvecklingsenheten, Stockholms stad. (80 s.)

Furman, B. (1998). *Det är aldrig för sent att få en lycklig barndom*. Stockholm. Natur och Kultur. (124 s.)

- Godani, G. (2004). *Till en pedagog från en psykolog. Rädda Barnen.* (112 s.)
- Hellblom-Thibblin, C. (2004). *Kategorisering av barns "problem" i skolans värld: en undersökning av skolhälsovårdsrapporter läsåren 1944/45 – 1988/89.* Uppsala studies in education. Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis. Akademisk doktorsavhandling i pedagogik. (172 s.)
- Helldin, R. (2002). *Specialpedagogik och sociala problem i gymnasieskolan.* En granskning av skoldemokratins innebörder och kvalitet. Lund: Studentlitteratur (128 s.)
- Hinton, P. (2003). *Stereotyper, kognition och kultur.* Lund: Studentlitteratur. (208 s.)
- Kihlbom, M. (2003). *Om små barns behov och utveckling – Nyare utvecklingspsykologiska och neurobiologiska rön.* Myndigheten för skolutveckling. (88 s.)
- Metell, B. (2001). *Barn som ser pappa slå.* Stockholm: Gothia. (162 s.)
- Meurling, B (red.) (2003). *Varför flickor? Ideal, självbilder och ätstörningar.* Lund: Studentlitteratur (168 s.)
- Motsieloa, V. (2003). *Det måste vara någonting annat.* Rädda Barnen. PDF (42 s.)
- Sonnby-Brogström, M. (2005). *Affekter, affektiv kommunikation och ett biopsykosocialt perspektiv.* Lund: Studentlitteratur. (252 s.)
- Strander, K & Torstenson-Ed, T. (1999). *Barnen och läroplanen -om barns och vuxnas syn på lärande.* Stockholm: Gothia (169 s.)
- Svedin, C-G & Banck, L. (red.). (2002). *Sexuella övergrepp mot flickor och pojkar.* Lund: Studentlitteratur. (Valda delar) (300 s.)
- Wrangsjö, B (red.) (1998). *Barn som märks.* Utvecklingspsykologiska möjligheter och svårigheter. Falun: Natur och Kultur. (272 s.)